

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 2 5 2 4 1 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

FIZIKA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Četrtek, 28. avgust 2025 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček, računalno in geometrijsko orodje. Kandidat dobi list za odgovore. Priloga s konstantami in enačbami je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola vsebuje 35 nalog izbirnega tipa. Vsak pravičen odgovor je vreden 1 točko. Pri reševanju si lahko pomagate s podatki iz periodnega sistema na strani 2 ter s konstantami in enačbami v prilogi.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom **v izpitno polo** tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravičen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Konstante in enačbe

srednji polmer Zemlje	$r_z = 6370 \text{ km}$
težni pospešek	$g = 9,81 \text{ m s}^{-2}$
hitrost svetlobe	$c = 3,00 \cdot 10^8 \text{ m s}^{-1}$
osnovni naboj	$e_0 = 1,60 \cdot 10^{-19} \text{ As}$
Avogadrovo število	$N_A = 6,02 \cdot 10^{26} \text{ kmol}^{-1}$
splošna plinska konstanta	$R = 8,31 \cdot 10^3 \text{ J kmol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
gravitacijska konstanta	$G = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ N m}^2 \text{ kg}^{-2}$
električna (influenčna) konstanta	$\epsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \text{ As V}^{-1} \text{ m}^{-1}$
magnetna (indukcijska) konstanta	$\mu_0 = 1,26 \cdot 10^{-6} \text{ Vs A}^{-1} \text{ m}^{-1}$
Boltzmannova konstanta	$k = 1,38 \cdot 10^{-23} \text{ JK}^{-1}$
Planckova konstanta	$h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ Js} = 4,14 \cdot 10^{-15} \text{ eVs} = 1240 \text{ eV nm}/c$
Stefanova konstanta	$\sigma = 5,67 \cdot 10^{-8} \text{ W m}^{-2} \text{ K}^{-4}$
poenotena atomska masna enota	$m_u = 1 \text{ u} = 1,66054 \cdot 10^{-27} \text{ kg} = 931,494 \text{ MeV}/c^2$
lastna energija atomske enote mase	$m_u c^2 = 931,494 \text{ MeV}$
masa elektrona	$m_e = 9,109 \cdot 10^{-31} \text{ kg} = 1 \text{ u}/1823 = 0,5110 \text{ MeV}/c^2$
masa protona	$m_p = 1,67262 \cdot 10^{-27} \text{ kg} = 1,00728 \text{ u} = 938,272 \text{ MeV}/c^2$
masa nevtrona	$m_n = 1,67493 \cdot 10^{-27} \text{ kg} = 1,00866 \text{ u} = 939,566 \text{ MeV}/c^2$

Gibanje

$$x = x_0 + vt$$

$$s = \bar{v}t$$

$$x = x_0 + v_0 t + \frac{at^2}{2}$$

$$v = v_0 + at$$

$$v^2 = v_0^2 + 2ax$$

$$\nu = \frac{1}{t_0}$$

$$v_0 = \frac{2\pi r}{t_0}$$

$$a_r = \frac{v_0^2}{r}$$

Sila

$$g(r) = g \frac{r_z^2}{r^2}$$

$$F = G \frac{m_1 m_2}{r^2}$$

$$\frac{r^3}{t_0^2} = \text{konst.}$$

$$F = kx$$

$$F = pS$$

$$F = k_t F_n$$

$$F = \rho g V$$

$$\vec{F} = m\vec{a}$$

$$\vec{G} = m\vec{v}$$

$$\vec{F}\Delta t = \Delta\vec{G}$$

$$M = rF \sin \alpha$$

$$\Delta p = \rho gh$$

Energija

$$A = \vec{F} \cdot \vec{s}$$

$$A = F s \cos \varphi$$

$$W_k = \frac{mv^2}{2}$$

$$W_p = mgh$$

$$W_{pr} = \frac{kx^2}{2}$$

$$P = \frac{A}{t}$$

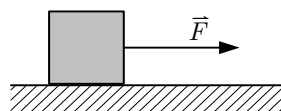
$$A = \Delta W_k + \Delta W_p + \Delta W_{pr}$$

$$A = -p\Delta V$$

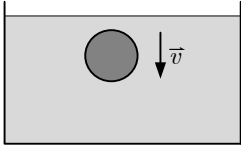
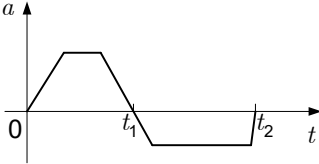

- Katera od spodaj navedenih hitrosti je najmanjša?
  - $4,4 \text{ ms}^{-1}$
  - 16 kmh^{-1}
  - $3,8 \cdot 10^2 \text{ km dan}^{-1}$
  - $1,3 \cdot 10^5 \text{ km leto}^{-1}$
- Razdalja med Mursko Soboto in Ljubljano je 180 km. Voznik avtomobila je to pot prevozil s povprečno hitrostjo 120 kmh^{-1} . Koliko časa je voznik vozil?
  - 60 min
  - 90 min
  - 100 min
  - 120 min
- Kroglico spustimo z višine 1,0 m, da prosto pada. Kolikšna je hitrost kroglice, ko je na višini 25 cm? Zračni upor med padanjem kroglice je zanemarljiv.
  - $1,0 \text{ ms}^{-1}$
  - $3,1 \text{ ms}^{-1}$
  - $3,8 \text{ ms}^{-1}$
  - $4,4 \text{ ms}^{-1}$
- Kolikokrat večja je frekvenca vrtenja minutnega kazalca na uri v primerjavi s frekvenco vrtenja urnega kazalca?
  - 12-krat.
  - 24-krat.
  - 30-krat.
  - 60-krat.
- Zaboj s težo 200 N miruje na ravni podlagi. V desno ga vlečemo s silo 80 N. Kolikšna je velikost celotne sile podlage na zaboj?
  - 280 N
  - Med 200 N in 280 N.
  - 200 N
  - Manj kot 200 N.

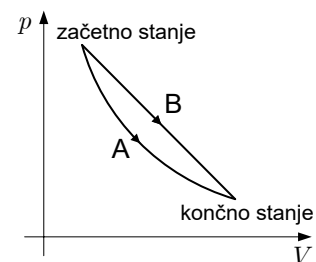

6. Žoga se giblje pojemajoče navpično navzgor. Katera od izjav o opisanem pojavu je gotovo pravilna?
- Sila zračnega upora je večja od teže žoge.
  - Sila zračnega upora je manjša od teže žoge.
  - Sila zračnega upora je enako velika kot teža žoge.
  - Sila zračnega upora in teža žoge imata isto smer.
7. Kroglica se giblje v vodi s stalno hitrostjo navzdol. Vzgon ni zanemarljiv. Katera izjava o silah na kroglico je pravilna?
- Sila upora je po velikosti manjša od teže.
  - Sila upora je po velikosti enaka teži.
  - Sila upora je po velikosti večja od teže.
  - Za odgovor ni dovolj podatkov, saj ne poznamo hitrosti kroglice.
-
8. Klado, ki leži na vodoravni podlagi, potiskamo in nato spustimo. Slika kaže graf pospeška klade v odvisnosti od časa. Katera izjava pravilno opisuje velikost potisne sile glede na velikost sile trenja?
- Potisna sila je od časa 0 do časa t_2 večja od sile trenja.
  - Potisna sila je od časa 0 do časa t_2 manjša od sile trenja.
  - Potisna sila je od časa 0 do časa t_1 večja od sile trenja.
  - Potisna sila je od časa t_1 do časa t_2 večja od sile trenja.
-
9. Telo z maso m prosto pada s pospeškom g proti površju Zemlje z maso M . S kolikšnim pospeškom se Zemlja zaradi zakona o vzajemnem učinku giblje proti telesu?
- g
  - $\frac{gm}{M}$
  - $\frac{gM}{m}$
  - $\frac{g}{M}$
10. Avto z maso 1,0 t se zaleti s hitrostjo 36 km/h v debelo betonsko steno in po trku obmiruje. Trk traja 150 ms. S kolikšno povprečno silo deluje betonska stena na avto?
- 67 kN v smeri gibanja.
  - 240 kN v smeri gibanja.
  - 67 kN v nasprotni smeri gibanja.
  - 240 kN v nasprotni smeri gibanja.

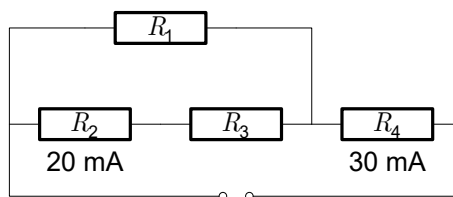

11. Ptič z maso 25 g leti s hitrostjo 20 m/s, pes z maso 5,0 kg pa hodi s hitrostjo 2,0 m/s. Katera izjava o kinetični energiji ptiča in psa je pravilna?
- A Ptič in pes imata enako kinetično energijo.
  - B Ptič ima večjo kinetično energijo od psa.
  - C Pes ima večjo kinetično energijo od ptiča.
  - D Za primerjavo kinetične energije nimamo dovolj podatkov.
12. Košarkar vrže žogo z začetno hitrostjo $5,0 \text{ ms}^{-1}$ z višine 2,0 m proti košu. Kolikšna je hitrost žoge na višini 3,0 m?
- A $1,5 \text{ ms}^{-1}$
  - B $2,3 \text{ ms}^{-1}$
  - C $3,0 \text{ ms}^{-1}$
  - D $4,0 \text{ ms}^{-1}$
13. Na morski obali potapljaško jeklenko s prostornino 18 litrov napolnimo z zrakom do tlaka 200 bar in jo potopimo, tako da je tik pod površino. Kaj se zgodi s silo vzgona, če jeklenko potopimo na globino 20 m? Privzemite, da se gostota vode in volumen jeklenke z globino ne spreminjata.
- A Poveča se.
  - B Ne spremeni se.
  - C Zmanjša se.
  - D Ni dovolj podatkov.
14. Kakšna je zveza med tlakom, prostornino in temperaturo idealnega plina?
- A Produkt tlaka in prostornine idealnega plina je sorazmeren s temperaturo v kelvinih.
  - B Produkt tlaka in prostornine idealnega plina je sorazmeren z obratno vrednostjo temperature v kelvinih.
  - C Produkt tlaka in prostornine idealnega plina ni odvisen od temperature.
  - D Produkt tlaka in prostornine idealnega plina je odvisen od temperature v kelvinih, vendar ni pravilna zveza podana v nobeni od zgornjih izjav.
15. Graf odvisnosti tlaka od prostornine kaže dve spremembi z enako množino idealnega plina. Sprememba A je izotermna. Izberite pravilno trditev o začetni in končni temperaturi pri obeh procesih.
- A Začetna in končna temperatura pri spremembi B se razlikujeta od začetne in končne temperature pri spremembi A.
  - B Začetna in končna temperatura pri spremembi B sta enaki začetni in končni temperaturi pri spremembi A.
  - C Ali sta začetna in končna temperatura pri spremembi B enaki ali drugačni kot pri spremembi A, je odvisno od vrste idealnega plina.
  - D Ali sta začetna in končna temperatura pri spremembi B enaki ali drugačni kot pri spremembi A, je odvisno od tega, kakšne so podrobnosti spremembe B.

16. Koliko toplote smo dovedli idealnemu plinu helija (He) s prostornino 1,0 l in specifično toploto $3100 \text{ J kg}^{-1} \text{ K}^{-1}$, če se je temperatura plina povečala za $10 \text{ }^\circ\text{C}$?
- A 3,1 kJ
 B 31 kJ
 C 124 kJ
 D Za izračun je premalo podatkov.
17. Toplotni stroj naredi vsako sekundo 300 ciklov. V teh 300 ciklih opravi skupaj 100 J dela in prejme 1000 J toplote. Prijatelj vam o tem toplotnem stroju poda naslednje tri izjave:
1. Toplotni stroj odda 90 J toplote za vsakih 100 J prejete toplote.
  2. Izkoristek toplotnega stroja je 10 %.
  3. Toplotni stroj dela z močjo 100 W.
- Katere od naštetih izjav so pravilne?
- A Prva in druga izjava.
 B Prva in tretja izjava.
 C Druga in tretja izjava.
 D Vse naštetje izjave so pravilne.
18. Na kroglici 1 je naboj $e_1 = +10e_0$, na kroglici 2 pa naboj $e_2 = +20e_0$. Po kateri spremembi bo električna sila med kroglicama največja? Kroglici sta v vseh primerih na isti razdalji.
- A S prve kroglice na drugo prenesemo pet elektronov.
 B S prve kroglice na drugo prenesemo osem elektronov.
 C Z druge kroglice na prvo prenesemo pet elektronov.
 D Z druge kroglice na prvo prenesemo osem elektronov.
19. Enemu izmed koncev kovinske palice, na kateri je naboj $10 \text{ } \mu\text{As}$, približamo naelektreno kroglo z nabojem $-10 \text{ } \mu\text{As}$. Kolikšen je potem naboj palice?
- A $-10 \text{ } \mu\text{As}$
 B $0 \text{ } \mu\text{As}$
 C $10 \text{ } \mu\text{As}$
 D $20 \text{ } \mu\text{As}$
20. Štirje uporniki so vezani, kot kaže slika. Na sliki je naveden tok skozi upornika 2 in 4. V katerem odgovoru je pravilno podan tok skozi upornika 1 in 3?
- A $I_1 = 10 \text{ mA}$, $I_3 = 10 \text{ mA}$
 B $I_1 = 20 \text{ mA}$, $I_3 = 10 \text{ mA}$
 C $I_1 = 10 \text{ mA}$, $I_3 = 20 \text{ mA}$
 D $I_1 = 20 \text{ mA}$, $I_3 = 20 \text{ mA}$

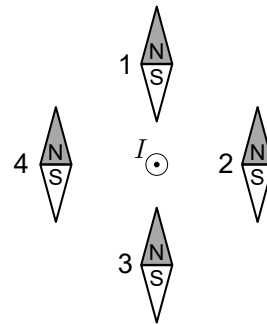

21. Kolikšen je nadomestni upor vezja, ki ga sestavljajo trije enaki uporniki z uporom R , ki so vezani vzporedno?

- A $\frac{1}{3}R$
- B $\frac{1}{2}R$
- C R
- D $3R$

22. Katera od magnetnic na sliki je pravilno usmerjena v magnetnem polju vodnika, po katerem teče električni tok v označeni smeri?

- A Magnetnica 1.
- B Magnetnica 2.
- C Magnetnica 3.
- D Magnetnica 4.

23. Na delec z maso m in nabojem e , ki se giblje pravokotno na silnice magnetnega polja s hitrostjo v , deluje sila F . Kako se mora glede na gibanje opisanega delca gibati delec z maso $m/2$ in nabojem $-2e$, da bo nanj lahko delovala enako velika in enako usmerjena sila?

- A V isti smeri z isto hitrostjo.
- B V nasprotni smeri z enako veliko hitrostjo.
- C V nasprotni smeri z večjo velikostjo hitrosti.
- D V nasprotni smeri z manjšo velikostjo hitrosti.

24. Katere izmed naštetih količin ne nihajo v električnem nihajnem krogu?

- A Naboj in napetost na kondenzatorju ter tok skozi tuljavo.
- B Električna energija kondenzatorja.
- C Induktivnost tuljave in kapaciteta kondenzatorja.
- D Jakost električnega polja v kondenzatorju in gostota magnetnega polja v tuljavi.

25. Kolikokrat na minuto gre skozi ravnovesno lego nitno nihalo, ki niha s frekvenco $0,5 \text{ Hz}$?

- A 2-krat.
- B 30-krat.
- C 60-krat.
- D 120-krat.

29. Valovanje se pri prehodu v drugo sredstvo razširja z drugačno hitrostjo. Kaj se pri tem spremeni?

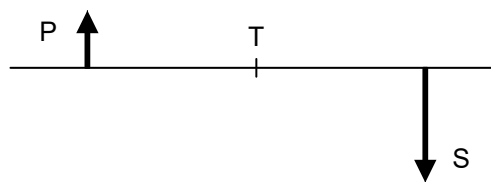
- A Frekvenca.
- B Valovna dolžina.
- C Frekvenca in valovna dolžina.
- D Nič od naštetega.

30. Lomni količnik sredstva je 1,2. Kolikšna je hitrost svetlobe v sredstvu? Hitrost svetlobe v zraku je 300000 kms^{-1} .

- A 360000 kms^{-1}
- B 300000 kms^{-1}
- C 250000 kms^{-1}
- D 208000 kms^{-1}

31. Skica kaže predmet in njegovo sliko, ki nastane ob prehodu žarkov skozi zbiralno lečo. Kje je postavljena leča?

- A V točki T.
- B Med točko T in predmetom.
- C Med točko T in sliko.
- D Lege leče na podlagi podanega ni mogoče enolično določiti.

32. V kapljici olja z maso m je N molekul. Masa kilomola olja je M . Kateri od spodnjih izrazov navaja število molekul N ?

- A $\frac{m}{M} \cdot N_A$
- B $\frac{m}{N_A} \cdot M$
- C $\frac{M}{m} \cdot N_A$
- D $m \cdot N_A$

33. Kolikšno energijo imajo fotoni elektromagnetnega valovanja s frekvenco 2,4 GHz, ki se uporabljajo v brezžični tehnologiji?

- A $10 \text{ } \mu\text{eV}$
- B 10 meV
- C 10 keV
- D 10 MeV

34. Jedri $^{12}_6\text{C}$ in $^{14}_6\text{C}$ imata
- A enako število protonov in nevtronov.
  - B enako število nevtronov.
  - C enako število protonov.
  - D enako število nukleonov.
35. V katerem odgovoru so nebesna telesa razvrščena po velikosti, od tistega z najmanjšim premerom do tistega z največjim premerom?
- A Luna, Zemlja, Saturn, zvezda Severnica.
  - B Zvezda Severnica, Saturn, Zemlja, Luna.
  - C Luna, Saturn, Zemlja, zvezda Severnica.
  - D Zemlja, Luna, Saturn, zvezda Severnica.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

